

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 408/2017-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Fecil'akom, Jesenná 8, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 46/2016 z 26. januára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 11

ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 46/2016 z 26. januára 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca bol účastníkom konania v právnej veci o zaplatenie sumy 69 798,80 € s príslušenstvom vedenej na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 27 Cb 129/2006. Okresný súd v označenej veci rozhodol rozsudkom z 25. októbra 2013 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. Na základe podaného odvolania sťažovateľa rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý svojím rozsudkom sp. zn. 2 Cob 38/2014 z 24. februára 2015 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. Sťažovateľ nespokojný s výsledkom odvolacieho konania podal dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho ako procesne neprípustné odmietol. Sťažovateľ svoje dovolanie založil na dôvode prípustnosti podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), teda na tvrdení, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho kľúčovými odvolacími námietkami.

Sťažovateľ sa v sťažnosti nestotožňuje s právnym názorom dovolacieho súdu, predostiera vlastné právne posúdenie veci a je toho názoru, že *„je ústavne neakceptovateľný záver porušovateľa v napadnutom rozhodnutí, že: ... súd prvej inštancie rozsudok riadne odôvodnil. Odvolací súd spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie v rozhodnutiach reagovali na všetky podstatné argumenty žalobcov a žalovaného..., pričom sa nijako nezaoberal dovolacími dôvodmi sťažovateľa, a to že odvolací súd sa nijako nevysporiadal s kľúčovými odvolacími námietkami sťažovateľa, uvedené aj v dovolaní sťažovateľa z 24.04.2015. Sťažovateľ v tejto súvislosti už len dodáva, že skutočnosť, že porušovateľ riadne nepreskúmal dovolanie sťažovateľa a konanie, ktoré mu predchádzalo, svedčí aj to, že porušovateľ si v texte odôvodnenia napadnutého rozhodnutia raz uvádza žalobca inokedy žalobcovia. Sťažovateľ má teda za to, že porušovateľ zrejme ani nemal riadne zistený*

skutkový stav veci.“ Ďalej argumentuje, že „odôvodnenie napádaného uznesenia nezodpovedá požiadavke vyplývajúcej z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v zmysle ktorej je aj s ohľadom na ustanovenie čl. 152 ods. 4 Ústavy SR povinnosťou všeobecných súdov vykladať právne predpisy spôsobom ústavne konformným, a to hlavne vtedy, keď jednoznačné znenie normatívneho textu vylučuje jeho interpretáciu iným spôsobom...

Takzvané opomenuté dôkazy, t.j. dôkazy, o ktorých nebolo v konaní sudcom rozhodnuté, príp. dôkazy, ktorými sa súd pri postupe podľa voľného hodnotenia dôkazov nezaoberal, preto skoro vždy založia nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť. Všeobecný súd je povinný a súčasne taktiež oprávnený zodpovedne zvážiť, ktoré dôkazy je treba vykonať, či je potrebné stav dokazovania doplniť a posudzovať dôvodnosť návrhov strán na doplnenie dokazovania. Zásada voľného hodnotenia dôkazov však neznamena, že by súd mal na výber, ktoré z prevedených dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré oprie svoje skutkové závery a ktoré opomenie.“. V tejto súvislosti poukazuje na jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a nesúhlasí s ich právnym posúdením.

Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie v sťažnosti žiadal, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„... Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a základné právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo 46/2016 z 26.01.2017, porušené bolo.

... Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo 46/2016 z 26.01.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Cob 38/2014 z 24.02.2015, sa zrušuje.

... Vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ ďalej požaduje: „Sťažovateľ si uplatňuje nárok na náhradu trov konania a právneho zastúpenia voči porušovateľovi v súlade so všeobecne záväznými právnymi

predpismi upravujúcimi platenie a náhradu trov konania, a to trovy právneho zastúpenia vo výške 374,81 EUR...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Preto ústavný súd námietky vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu okresného súdu a Krajského súdu v Bratislave považoval len za súčasť ich právnej argumentácie.

1. Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľa s napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, ktorým najvyšší súd dovolanie odmietol. Sťažovateľ v ňom vidí najmä porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v úvode považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové

a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Sťažovateľ odôvodňoval porušenie svojich označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu jeho arbitrárnosťou, pretože podľa jeho názoru odôvodnenie napadnutého uznesenia je nedostatočné, vecne nesprávne a tým aj ústavne neudržateľné.

Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dôvodom odmietnutia dovolania bola skutočnosť, že najvyšší súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľa týkajúcim sa prípustnosti jeho dovolania z dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, čo aj primeraným spôsobom odôvodnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

«33. K tvrdenému nedostatočnému odôvodneniu dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takéhoto nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (rozhodnutia ústavného súdu: sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

34. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko v znení: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.“

35. Uvedené stanovisko je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Dovolací súd dodáva, že je plne opodstatnené aj v prejednávanej veci a obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad vzťahovala druhá veta stanoviska. Dovoláním napadnutý rozsudok uvádza skutkový stav,

ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.»

Vzhľadom na to, že sťažovateľ v dovolaní okrem uvedeného namietaného dôvodu prípustnosti dovolania uvádzal ďalej len nesprávne právne posúdenie veci, ktoré samo osebe nezakladá prípustnosť dovolania, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po preskúmaní veci konštatoval nemožnosť vyvodiť prípustnosť dovolania zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, preto dovolanie odmietol.

Ústavný súd opakovane judikoval, že pokiaľ preskúmanie postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05), je možné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že ho možno považovať za ústavne akceptovateľné. Konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárne ani za svojvoľné alebo za nepreskúmateľné. Toto odôvodnenie poskytuje dostatočný základ pre jeho výrok. Úvahy najvyššieho súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce z namietaných vád uvedených v dovolaní a relevantných noriem procesného práva, ktorých účel a význam nepopierajú. Ústavný súd tiež nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu z hľadiska posúdenia možného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožnila dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv. Z uvedeného dôvodu sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

2. Sťažovateľ tiež namietal aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že najvyšší súd sa riadne zaoberal námietkami sťažovateľa a ústavne konformným spôsobom vysvetlil, prečo jeho dovolanie nie je procesne prípustné, preto v okolnostiach prípadu interpretácia a aplikácia na vec vzťahujúcich sa noriem sledovala ich zmysel a účel. Tento záver najvyššieho súdu považuje ústavný súd za dostačujúci pre konštatovanie, že neexistuje relevantná súvislosť medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny na jednej strane a napadnutým uznesením najvyššieho súdu na strane druhej.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

V nadväznosti na odmietnutie sťažnosti ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľa nerozhodoval.

Nad rámec už uvedených dôvodov ústavný súd dodáva, že sťažovateľ sám stanovil rozsah a predmet svojej sťažnosti, pričom za porušovateľa svojich práv v petite svojej sťažnosti označil len najvyšší súd. Sťažovateľ konkrétne svojou sťažnosťou napádal len napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako výsledok dovolacieho konania. Rozsah prieskumu v rámci dovolacieho konania je však striktne limitovaný a viazaný na existenciu dôvodov zakladajúcich prípustnosť dovolania. Pokiaľ dôvody prípustnosti dovolania neexistujú, čo v konkrétnom prípade konštatoval aj najvyšší súd, nemožno dovolaciemu súdu vyčítať to a vidieť v tom porušenie základných práv alebo slobôd, že najvyšší súd sa meritórne nezaoberal ďalšími namietanými skutočnosťami, ktorými možno odôvodniť dovolanie, ale ktoré prípustnosť dovolania samy nezakladajú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2017